

& ruricolarum circulos insigniter turbans, à novellis adnotata fuit: dum ex adverso in Moscovia adeò intensum est ut plurimum hysmale frigus, ut frequens gangrænae periculum subeant extremi corporum humanorum articuli, nasi præsertim & maxillæ; arbores item in sylvis, imò ædificiorum ligneorum (qualia ibi reperuntur pleraque) trabes quoque nonnunquam cum ingenti fragore findantur, ne saxis quidem ab ea noxa fatis tutis; & in Nova Zemla detenti per hyemem Hollandi præ frigoris intolerabili violentia ne senserunt quidem ullum ignium flamarumque calorem priusquam admotorum pedum tibialia essent adusta; Jacobus autem quidam Anglorum Capitaneus, in quadam Insula multum adhuc australiore obseruavit, aquas intra lebeteni æneum igni admotas ex aversa parte adhuc conglaciatas, cùm ex altera, foco vicina, jam sati cauerent; Oleario insuper oculato teste, in foro magnæ Moscoviae anno 1634. terra ipsa vi frigoris intensissimi dehiscebat integri pedis latitudine per aliquot pertiarum longitudinem, hominumque Sputa in aëre conglaciabantur, antequam terram attingerent &c. Quorum similia plura habet Experientissimus Boyleus in Tract. Experimental. History of Cold inscripto. Titul. VI. XIIII. & XIX.

PHÆN. III. Quin & sub eodem hujus temperatæ Zonæ climati jacentes regiones notabili frigoris & caloris discrimine eodem etiam tempore, variare, imò viciniora polis haut raro minus frigoris quam remotiora sentire deprehensum est. Exempli loco sit Tartaria Sinæ vicina, in cuius parte quadam nostro parallelo quam proximè respondente, imò multum australiore, (distabat enim Pekingâ, quæ 40. grad. lat. habet, 300. mill. chinensibus, germanicis adeò 75. in boream) Jesuita Verbiest, cum Imperatore Sinenium anno 1683. mense Julio iter istud ingressus, tantum se cum universo comitatu sensisse frigus testatur, ut pelliceis indui necessum esset, & glebæ conglaciatae alicubi ad 3. aut 4. pedd. altitudinem effoderentur; cùm interim eodem tempore Peckingæ regnet ordinariè æstus canicularium adeò molestus, ut hoc ipso itinere, inter causas cæteras, ejus fastidium evitare sustinuerit Imperator. Simile quiddam in litorie occidentali Septentrionalis Americæ expertus est Franciscus Dracuus Anglus, æstate mediâ sub lat. 42. gr. ab intenso frigore coactus 4. grad. in austrum ad litora Californiae retrò declinare, teste Dappero in America p. 118. Et cum Edinburgum Scotiæ 1. circiter gradu Septentrionalior habeatur.